

Offshore gaswinnings- en behandelingsplatform F3-FA

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

14 juli 2008 / rapportnummer 2110-25

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

Venture F3 B.V. (hierna te noemen Venture) heeft het voornemen een offshore aardgasveld te ontwikkelen in blok F3 van het Nederlandse deel van het continentaal plat. De geplande platformlocatie ligt circa 225 kilometer ten noorden van Den Helder. De aanwezigheid van winbare gasreserves is aangetoond door een proefboring. De gasreserve wordt gewonnen vanaf een gaswinings- en behandelingsplatform (F3-FA) met een behandelingscapaciteit van circa 2,8 miljoen Nm³ per dag. Het gewonnen gas sluit via een nieuwe 20 kilometer lange buisleiding aan op de NOGAT-leiding en wordt vandaar naar het vasteland getransporteerd. Naar verwachting is het platform voor een periode van circa 8 jaar in operatie. Na afloop van deze periode wordt het platform in zijn geheel verwijderd en kan het worden ingezet voor hergebruik.

Voor het oprichten en in werking hebben van mijnbouwinstallaties ten behoeve van de winning van aardgas is een vergunning ingevolge artikel 40 van de Mijnbouwwet, van de Minister van Economische Zaken, vereist. Ter onderbouwing hiervan wordt milieueffectrapportage (m.e.r.)¹ doorlopen.

De startnotitie vormt een goede basis voor het opstellen van het MER. De Commissie gaat ervan uit dat de alternatieven en effecten conform de in de startnotitie aangegeven lijn worden uitgewerkt.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een beschrijving van de emissies naar lucht en water ten gevolge van de aanleg van het platform, de gasproductie en eventueel aanvullende boringen;
- een beschrijving van de gevolgen voor de natuur van geluid- en lichtemissies en affakkelen tijdens de verschillende activiteiten.

Het MER dient voorzien te zijn van een zelfstandig leesbare samenvatting en voldoende onderbouwend kaartmateriaal met duidelijke schaal en legenda.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

¹ Informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie en de samenstelling van de werkgroep staat beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen opgenomen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Beleidskader

Besteed, in aanvulling op genoemde wettelijke en beleidskaders zoals beschreven in de Startnotitie, aandacht aan de uit de IPPC² Richtlijn voortvloeiende relevante BREF's³; toets aan de beste beschikbare technieken genoemd in de BREF Oil refineries⁴.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Voorgenomen activiteit

De startnotitie beschrijft de opeenvolgende activiteiten die plaats vinden. Besteed daarnaast aandacht aan:

- de (continue) bewaking van de kwaliteit van het te lozen productiewater;
- het mogelijk ontstaan van ketelsteen in de installatie (scaling), in hoeverre dit ketelsteen laag radioactief kan zijn (LSA en NORM)⁵ en hoe dit wordt verzameld, afgevoerd en verwerkt tijdens onderhoud en ontmanteling;
- de mogelijke accumulatie van kwik in de installatie, en hoe dit wordt verzameld, afgevoerd en verwerkt.

3.2 Meest milieuvriendelijke alternatief

De startnotitie bevat nog geen aanzet voor een mma. Onderzoek in het kader van het mma de volgende elementen:

- maximale beveiliging. Geef aan welke mogelijkheden er zijn om lekkage vanuit boor- en productieplatforms en de pijpleidingen na een calamiteuze aanvaring te voorkomen, of te minimaliseren;
- het mitigeren van geluidsoverlast. Geef aan welke mogelijkheden er zijn om storend geluid bij de installatie en het boren van de productieput, voor – met name - zeezoogdieren tot een minimum te beperken dan wel geheel te voorkomen (bijvoorbeeld door fasering);
- maatregelen ter beperking van de lichtemissies. Uit onderzoek van de NAM is gebleken dat in perioden van vogeltrek bij dichte bewolking (meer dan 90%) duizenden vogels worden aangetrokken door het verlichte platform en daar 20 tot 30 minuten blijven rondcirkelen, alvorens verder te vliegen. Als de intensiteit van de verlichting wordt teruggebracht neemt deze invloed sterk af. Bij de minimaal wettelijk verplichte platformverlichting is geen invloed op vogels merkbaar. Tevens blijkt de kleur van het licht invloed te hebben op het gedrag van vogels. Groen licht blijkt de minst versturende effecten te hebben. Dit dient ook betrokken te worden bij het mma;

² IPPC: Integrated Pollution and Prevention Control

³ BREF: best available technology reference documents

⁴ Er is geen specifieke BREF voor het initiatief. Relevante BREF's, zoals die voor raffinage processen en gashandeling, bevatten wel de best beschikbare technieken zoals die bij de gasbehandeling worden toegepast.

⁵ Low Specific Activity en Naturally Occurring Radioactive Material

- maatregelen ter beperking van de milieubelasting als gevolg van het vrijkomen van verschillende bedrijfsspecifieke reststoffen, onder andere bij de behandeling van het lozingswater. De toepassing van zodanige technieken – met name MPPE⁶ – dat de concentratie van olieachtige stoffen in het te lozen water aanzienlijk beneden de wettelijke limiet komt en de lozing van BTEX (voornamelijk benzeen) geminimaliseerd wordt. Bespreek hierbij ook de haalbaarheid offshore van technieken die onshore inmiddels als bewezen techniek gelden. Indien in het lozingswater substantiële hoeveelheden kwik aanwezig kunnen zijn, beschrijf dan verdergaande technieken om de lozing hiervan te beperken;
- toepassing van overhead vapour combustion (OVC) in verband met glycolregeneratie.

3.3 Referentie

Er is geen reëel nulalternatief dat voldoet aan de doelstelling van de initiatiefnemer. Volstaan kan worden met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieugevolgen.

4. MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

Zoals genoemd sluit dit advies aan op de startnotitie. Voor de milieuaspecten die niet specifiek in dit hoofdstuk genoemd worden kan worden volstaan met de uitwerking zoals in de startnotitie is beschreven. Maak hierbij onderscheid tussen de verschillende deelactiviteiten zoals beschreven in hoofdstuk 4 van de startnotitie en besteed aandacht aan emissiebeperkende maatregelen.

4.2 Water en zeebodem

Beschrijf in het MER de emissies naar zee en het sediment. Ga daarbij in op:

- de effectiviteit van de toegepaste waterzuiveringstechniek en de wijze van monitoring en registratie van de kwaliteit van het geloosd productiewater;
- welke mijnbouwhulpstoffen tijdens de boorfase en de productiefase worden gebruikt en in welke hoeveelheden, voor zover mogelijk uitgedrukt in hoeveelheden per relevante eenheid, zogenaamde kengetallen. Hoe wordt de optimale combinatie van mijnbouwhulpstoffen geselecteerd (bijvoorbeeld met behulp van het CHARM⁷ model);
- de hoeveelheid en concentraties van verontreinigende stoffen in het naar zee af te voeren water, onder andere van koolwaterstoffen, zware metalen en corrosiebestrijdingsmiddelen. Geef daarbij aan hoe deze samenstelling over de productielooptijd kan veranderen;
- welke eventuele lozingen op kunnen treden ten gevolge van onderhoud- en inspectieactiviteiten.

⁶ MPPE-technologie: Macro Poreuze Polymeren Extractie

⁷ CHARM: Chemical Hazard Assessment and Risk Management. Aan de hand van gegevens die op internationaal vastgestelde formulieren worden vermeld (het zogenaamde HOCNF) wordt met dit model de milieubezwaarlijkheid van offshore mijnbouwchemicaliën bepaald.

4.3 Natuur

Beschrijf de aanwezige natuurwaarden in het MER en ga in op zowel de positieve als negatieve gevolgen van de voorgenomen activiteit. Besteed aandacht aan:

- gevolgen van verstoring door verontreiniging, licht (inclusief affakkeling) en geluid op fauna (bodemfauna, vissen, vogels en zeezoogdieren). Voor geluid is vooral het onderwatergeluid van belang, met name tijdens heiwerkzaamheden⁸ of eventueel aanvullend seismisch onderzoek. Ga in op de mogelijke aanwezigheid van (door de Vogel- en Habitatrichtlijn en Flora en faunawet) beschermde soorten en mogelijk te treffen mitigerende maatregelen om negatieve gevolgen te beperken;
- gevolgen en risico's van affakkelen voor vogels, vooral tijdens de trekperiodes. Motiveer welke periode in dit verband als de meest gunstige periode kan worden beschouwd. Ga in op de mogelijkheid om het affakkelen te laten plaatsvinden buiten de vogeltrekperiode en alléén overdag en/of de mogelijkheid om een vogelwachter aan te stellen met bevoegdheid om de test te stoppen. Ga na of het schoonproduceren getest kan worden via de gasbehandelingsfaciliteiten om affakkelen te voorkomen;
- gevolgen van de aanleg, het aanwezig zijn en de eventuele verwijdering van buisleidingen en platform op de zeebodem voor het zeeleven en de zeevisserij;
- de mogelijkheid dat tijdens of na gaswinning alsnog 'bijzondere (bodem)structuren'⁹ kunnen ontstaan en hoe hiermee omgegaan wordt.

4.4 Lucht

Beschrijf in het MER de emissies naar lucht, ga daarbij in op:

- de hoeveelheid CO₂ die geloosd wordt tijdens de verschillende projectfasen (installatie van het platform, boren van de productieput, gasproductie en compressie). Geef dit aan in ton CO₂ voor de gehele fase of in ton/jaar (productiefase);
- de (incidentele) emissies van het fakkelsysteem en het noodafblaassysteem.

⁸ Zie ook zienswijzen 1 en 2, bijlage 2.

⁹ Het gaat om bodemstructuren die kunnen ontstaan door gasfonteinen, zoals beschreven in de Startnotitie (H3.1).

4.5 Cultuurhistorie

Geef in het MER een overzicht van de cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden in het plangebied voor zover bekend uit beschikbare bronnen.

5. OVERIGE ONDERDELEN

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in kennis”, “evaluatie en samenvatting van het MER” heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Ventura F3 B.V.

Bevoegd gezag: ministerie van Economische Zaken

Besluit: vergunning conform artikel 40 van de Mijnbouwwet

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C17.2

Activiteit: oprichten en in werking stellen van een mijnbouwinstallatie ten behoeve van de winning van aardgas

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Zie bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: Staatscourant en Volkskrant d.d. 28 mei 2008
advies aanvraag: 22 mei 2008

ter inzage legging: 7 mei tot en met 18 juni 2008

richtlijnenadvies: 14 juli 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. T. Bakker (secretaris)

ing. W.G. Been

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

prof.ir. J.J. van der Vuurst de Vries

drs. H.W. Waardenburg

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Rijkswaterstaat Noordzee, Rijswijk
2. Dr. Henning von Nordheim, Fachgebietsleiter „Meeres- und Küstennaturschutz“
Wiss. Dir. Bundesamt für Naturschutz, Putbus

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Offshore gaswinnings- en behandelingsplatform F3-FA

Venture F3 B.V. heeft het voornemen een offshore aardgasveld te ontwikkelen in blok F3 van het Nederlandse deel van het continentaal plat. De geplande platformlocatie ligt circa 225 kilometer ten noorden van Den Helder. Voor het oprichten en in werking hebben van mijnbouwinstallaties ten behoeve van de winning van aardgas is een vergunning ingevolge artikel 40 van de Mijnbouwwet, van de Minister van Economische Zaken, vereist. Ter onderbouwing hiervan wordt milieueffectrapportage doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2482-0